

Kmetijsko gozdarska zbornica Slovenije

**KMETIJSKO GOZDARSKI ZAVOD
NOVO MESTO**

Šmihelska c. 14, 8000 Novo mesto
tel: 07/373 05 70, fax: 07/373 05 90
www.kmetijskizavod-nm.si

Kraj: Novo mesto
Datum: oktober 2018

Gnojenje kmetijskih zemljišč z digestatom, ki spada v 1. kakovostni razred, ki je proizvod

Zakonodaja na področju uporabe digestata na kmetijskih površinah je obširna in zahteva natančno vodenje uporabe digestata na kmetijah. Med drugim vsebuje tudi določila, s katerimi kmetijske površine zavaruje, da ne pride do preobremenitve s posameznimi elementi. Razlog je v trajnem varovanju zemljišč in preprečevanju zmanjševanja sposobnosti le teh za pridelavo hrane, preusmerjanju v ekološki način kmetovanja ali padcu kakovosti pridelkov, kot posledica prevelikega kopičenja elementov v tleh.

Raba digestata I. kakovostnega razreda, ki je proizvod, zahteva, da kmet uporabnik dokazuje potrebo po tovrstnem gnojilu z najvišjo stopnjo strokovnosti. Podlaga temu je gnojilni načrt za posamezne kulture v kolobarju. Le ta temelji na natančnem poznavanju stanja hranil v tleh in v digestatu. Pridelovalec mora predhodno navesti, za katere površine in kulture želi digestat uporabljati. Ob tem se upošteva tudi predpise o dopustnem vnosu dušika, ki ga urejajo predpisi o varstvu voda pred onesnaževanjem z nitrati iz kmetijskih virov ter omejitve rabe digestata na vodovarstvenih območjih (VVO) po uredbi za vodna telesa vodonosnikov za območje občin Črnomelj, Metlika in Semič (Ur.l. RS 53/2016). Na celotnem VVO velja prepoved gnojenja z digestatom, tudi z digestatom 1. kakovostnega razreda, ki je proizvod.

Za izdelavo gnojilnih načrtov je potrebno predhodno pridobiti:

- analizo tal, ki jo zahteva Pravilnik o obratovalnem monitoringu stanja tal (iz priloge 3 uredbe) na: celotni dušik (N in NH_4), celotni fosfor (P_2O_5), celotni kalij (K_2O), raztopljen nitrat in amonij,
- analizo tal po Smernicah za strokovno utemeljeno gnojenje, (pred prvim vnosom, ki se obnavlja na 5 let) na: rastlinam dostopen kalij in fosfor, organsko snov (razen na travnikih) in pH tal ter
- deklaracijo za digestat.

Vzorec za analizo tal za izdelavo gnojilnega načrta lahko vzame tudi kmet sam (ali pa to prepusti pooblaščen organizaciji, kot je to potekalo do sedaj). Analizo tal za izdelavo gnojilnega načrta je potrebno narediti vsakih pet let, nov gnojilni načrt pa pred vnosom vsake nove pošiljke digestata, ki ga spremlja, nova oz. spremenjena deklaracija.

Kmet mora ob vsakem gnojenju pridobiti deklaracijo, ki je v celoti izpolnjena (pod c). Bioplinarna mora izdati uporabniku digestata deklaracijo, razen če uporabnik porabi manj kot 1 m^3 digestata/leto. Deklaracija o digestatu I. kakovostnega razreda, ki je proizvod, mora vsebovati predpisane podatke o predelovalcu biološko razgradljivih odpadkov, podpis

proizvajalca in prevzemnika digestata, ime izvajalca nadzora digestata, datum vzorčenja, podatke o osnovnih lastnostih digestata (pH, električna prevodnost, organska snov, kalcij v obliki CaO, voda, suha snov in gostota sveže snovi v predpisanih enotah mere) ter podatke o hranilih v digestatu celotni dušik (NO₃ in NH₄), celotni fosfor (P₂O₅) in kalij (K₂O).

Deklaracija, ki mora spremljati vsako pošiljko (cisterno) materiala, izkazuje, ali je digestat primerne kakovosti za vnos v tla. Kmet naj za vsak dovoz digestata od bioplinarja zahteva deklaracijo in jo skrbno shrani, saj je dokaz, da ob morebitnih obremenitvah živil s posameznimi elementi ni kriv kmet. Pred vsakim vnosom priporočamo skrben pregled deklaracije. V primeru, da digestat nima statusa proizvoda, ta navodila ne veljajo, ampak so drugačna. Zato na deklaraciji digestata preverite, če ima digestat 1. kakovostnega razreda status proizvoda. V zakonodaji so te zahteve opredeljene v Uredbi o predelavi biološko razgradljivih odpadkov in uporabi komposta ali digestata (Uradni list RS, št. 99/13, 56/15, 56/18) predvsem v 25. členu.

Ustrezno analiziranja tal vam lahko nudijo v pedološkem laboratoriju na Kmetijskem inštitutu Slovenije, Hacquetova 17, Ljubljana.

Kmet, ki uporabi digestat, mora po zahtevani zakonodaji hraniti vse deklaracije, rezultate analiz tal, gnojilne načrte in izpolnjevati ter hraniti Evidenco uporabe živinskih gnojil, ki mora vsebovati podatke o lokaciji uporabe digestata (GERK-u), rabi zemljišča, količini vsakokratnega vnosa v ali na tla in datum vnosa digestata najmanj 10 let. Kmet mora na AKTRP oddati izpolnjen obrazec »Obrazec za oddajo in prejem živinskih gnojil, digestata in komposta (priloga 3 Uredbe o varstvu voda pred onesnaževanjem voda z nitrati iz kmetijskih virov) do 15. novembra tekočega leta. Tudi ta obrazec mora hraniti 10 let.

Pripravili: Stanislav Bevc, Natalija Pelko, Mateja Strgulec

